
Školstvím hýbaly stávky, boj o peníze, maturity a reforma VŠ

Školstvím hýbaly stávky, boj o peníze, maturity a reforma VŠ

Praha 26. dubna 2009 (ČTK) - Školství, které za více než dva roky působení koaličního kabinetu Mirka Topolánka vedli dva ministři, se potýkalo se špatnou finanční situací, která vyústila ve dvě stávky. Odložily se státní maturity do roku 2010 a byla schválena jejich podoba. Úspěchem byl rozvoj školské reformy, která se přesunuje do úrovně středních škol. Návrh reformy terciárního školství ministra Ondřeje Lišky (SZ) však kritizovaly univerzity, ale i KDU-ČSL a ČSSD. Po necelých devíti měsících v čele resortu rezignovala ministryně Dana Kuchtová (SZ). Křeslo ztratila kvůli průtahům přípravy operačních programů, které měly pro školství a vědu získat z evropských zdrojů více než 100 miliard korun. Program Vzdělávání pro konkurenceschopnost byl nakonec předloni schválen mezi prvními českými. Program Věda a výzkum pro inovace (VAVPI), který přinese přes dvě miliardy eur (více než 49 miliard korun), podepsal Liška až loni v říjnu.

Na čele resortu Kuchtovou v prosinci 2007 vystřídal Ondřej Liška, tehdy třicetiletý, druhý nejmladší ministr v historii českých vlád. Funkce se ujal v den, kdy skoro polovina škol stávkovala za růst platů zaměstnanců škol a peníze na pomůcky.

Více peněz se Liškovi podařilo vyjednat vloni, přesto se 9. června nevyhnul další stávce, do níž se zapojilo asi 130.000 pracovníků. Vláda tehdy přidala učitelům půl miliardy korun na platy a další čtyři miliardy korun přislíbila pro regionální školství na letošek. Požadované navýšení nepedagogických pracovníků vyřešilo jejich přeřazení do vyšší platové stupnice od dubna 2009.

Oba ministři, Kuchtová i Liška, prohlašovali za svou prioritu reformu škol všech typů. Základní školy zahájily plošně výuku podle svých vzdělávacích programů od roku 2007. Také střední školy připravují vlastní vzdělávací dokumenty.

Kritika provázela přípravu státních maturit. Kuchtová předloni prosadila jejich odklad až do roku 2010. Ministru Liškovi pak parlament schválil novou podobu těchto maturit, které budou mít dvě úrovně obtížnosti. Vážne však jejich organizační a logistické zajištění.

Od letošního roku se rozšířila pro žáky možnost podávat až tři přihlášky na střední školu. Systém však kritizují ředitelé škol, kteří požadují, aby se zjednodušil a zracionalizoval. Další novinky (asi 75 změn) v reakci na aktuální vývoj a potřeby současného vzdělávání přinesla i letos schválená novela školského zákona. Mezi nimi je třeba zrušení nejnižšího počtu žáků v malotřídkách či možnost získat výuční list ve zkráceném studiu. Zrušení bezplatného posledního ročníku školky však Liška neprosadil.

Prioritou odcházejícího ministra Lišky byla také reforma vysokého školství. Její koncepci, takzvanou bílou knihu, však odmítla Univerzita Karlova (UK) a řada především humanitních fakult univerzit z celé republiky. Podle odpůrců, kteří se sdružili v iniciativě Pro vzdělanost, návrhy směřovaly k omezení akademických svobod ve prospěch ekonomických zájmů. Nelíbil se jim způsob financování a také navrhovaná užší spolupráce se soukromým sektorem. UK začala připravovat vlastní návrh reformy, v němž mimo jiné navrhuje zápisné za každý rok studia. Liška uváděl, že v jeho vysokoškolském zákonu školné nebude. Již dříve avizoval, že jeho vláda školné nezavede a připravoval systém finanční podpory studentů. Pád Topolánkova kabinetu však pozastavil přípravu na věcném záměru zákona a zásadní kroky k reformě univerzit tak přejdou na jeho nástupce.

Iva Pokorná rmi